

Lasten ja nuorten hyvinvointikertomus

2017 - 2020

Sisällys

1.	JOHDANTO.....	2
2.	SIUNTION VÄESTÖPOHJA	2
3.	LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN TILA	4
3.1	Kasvuympäristön turvallisuus.....	4
3.2	Terveys ja hyvinvointi	5
3.3	Koulu ja oppiminen.....	7
3.4	Perhe, vapaa-aika ja osallisuus	8
3.5	Yhteiskunnan tarjoama tuki ja suojelu	9
4.	LASTEN JA NUORTEN PALVELUT JA RESURSSIT SIUNTIOS- SA.....	10
4.1	Sosiaalitoimen palvelut	11
4.1.1	Lasten ja perheiden palvelut	12
4.1.2	Lastensuojelu.....	12
4.2	Neuvola ja kouluterveydenhuolto.....	13
4.3	Varhaiskasvatus ja esiopetus.....	14
4.4	Perusopetus.....	14
4.4.1	Koulut	14
4.4.2	Iltapäivätoiminta	15
4.4.3	Koulujen kerhotoiminta.....	15
4.5	Esi- ja perusopetuksen tukipalvelut	15
4.5.1	Oppilashuolto	15
4.5.2	Kuljetus	15
4.5.3	Ruokailu	16
4.6	Toisen asteen koulutus.....	16
4.7	Vapaa-ajan palvelut.....	16
4.7.1	Nuorisopalvelut	16
4.7.2	Kirjasto.....	16
4.7.3	Taiteen perusopetus.....	17
4.7.4	Kolmannen sektorin palvelut.....	17
5.	SUUNNITELMA LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN TUKEMISEKSI	17

1. JOHDANTO

Lastensuojelulain (417/2007) 3 luvun 12§:n mukaan *kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi kunnan tai kuntien toimintaa koskeva suunnitelma (1292/2013), joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Suunnitelma on otettava huomioon kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.*

Suunnitelman tulee sisältää suunnittelukaudelta tiedot:

- 1) lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta;
- 2) lasten ja nuorten hyvinvointia edistävästä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista;
- 3) lastensuojelun tarpeesta kunnassa;
- 4) lastensuojeluun varattavista voimavaroista;
- 5) lastensuojelulain mukaisten tehtävien hoitamiseksi käytettävissä olevasta lastensuojelun palvelujärjestelmästä;
- 6) yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä; sekä
- 7) suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman on tarkoitus olla työkalu kunnan lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuraamiseen ja palveluiden kehittämiseen lapsia kuullen niin, että hyvinvointi voidaan taata mahdollisimman tasavertaisesti myös YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen noudattamiseksi. Sopimus luettelee lapsille kuuluvat ihmisoikeudet ja asettaa valtioille ensisijaisen vastuun toteuttaa ne.

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksessa on neljä yleistä periaatetta:

1. Syrjimättömyys (artikla 2)
2. Lapsen edun huomioiminen (artikla 3)
3. Oikeus elämään ja kehittymiseen (artikla 6)
4. Lapsen näkemysten kunnioittaminen (artikla 12)

Lastensuojelulaisilla lapsella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta ja nuorella 18-20-vuotiasta henkilöä. Joissain palveluissa, mm. etsivässä nuorisotyössä ja nuorten työpajatoiminnassa nuori on 16-29-vuotias.

Tämä Siuntion kunnan ensimmäinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on laadittu itsenäisenä osana valtuustokauden 2017-2021 laajaa hyvinvointikertomusta.

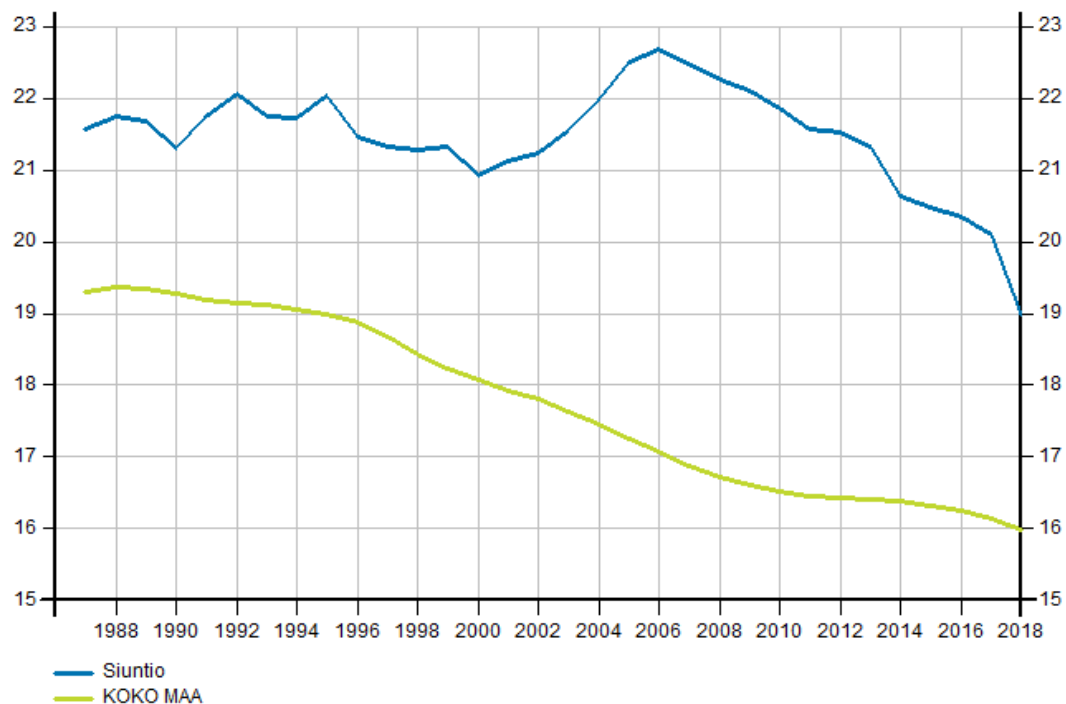
2. SIUNTION VÄESTÖPOHJA

Tilastokeskuksen 31.12.2017 julkaistujen tietojen mukaan Siuntion väkiluvusta 32% on alle 30-vuotiaita ja 19% alle 15-vuotiaita. Valtakunnallisen trendin mukaisesti lasten määrä on Siuntiossakin vähenemässä ollen kuitenkin valtakunnan keskiarvoja korkeammalla tasolla. 28,8%:ssa siuntiolaisista asuntokunnista on vähintään yksi alle 18-vuotias lapsi, kun koko maassa 20,9% asuntokunnista on lapsitalouksia (2018).

Siuntio Väestö ikäluokittain vuonna 2017 - Sjundeå befolkningen per åldersklass år 2017								
Ikäluokka - Åldersklass	Ruotsinkielisiä - Svenskspråkiga	%	Suomenkielisiä - Finskspråkiga	%	Muun kielisiä - Andra språk	%	Yhteensä - Totalt	Väestö ikäluokitta in % - Befolkning en per åldersklas s %
Yhteensä - Totalt	1 754	29,24 %	4069	66,17 %	323	5,11 %	6 146	100 %
0 - 4	105	31,25 %	210	62,50 %	21	6,25 %	336	5 %
5 - 9	133	31,29 %	271	63,76 %	21	4,94 %	425	7 %
10 - 14	124	26,16 %	338	71,31 %	12	2,53 %	474	8 %
15 - 19	105	28,00 %	250	66,67 %	20	5,33 %	375	6 %
20 - 24	49	25,65 %	132	69,11 %	10	5,24 %	191	3 %
25 - 29	59	28,64 %	124	60,19 %	23	11,17 %	206	3 %
30 - 34	84	30,22 %	162	58,27 %	32	11,51 %	278	5 %
35 - 39	76	18,10 %	306	72,86 %	38	9,05 %	420	7 %
40 - 44	87	17,94 %	360	74,23 %	38	7,84 %	485	8 %
45 - 49	123	23,43 %	369	70,29 %	33	6,29 %	525	9 %
50 - 54	126	24,28 %	371	71,48 %	22	4,24 %	519	8 %
55 - 59	94	22,43 %	299	71,36 %	26	6,21 %	419	7 %
60 - 64	128	32,08 %	260	65,16 %	11	2,76 %	399	6 %
65 - 69	141	33,57 %	272	64,76 %	7	1,67 %	420	7 %
70 - 74	131	39,58 %	195	58,91 %	5	1,51 %	331	5 %
75-	189	55,10 %	150	43,73 %	4	1,17 %	343	6 %

Lähde - Källa: Tilastokeskus - Statistikcentralen 31.12.2017

Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä 1987-2018

Lasten materiaallinen elintaso on Siuntiossa valtakunnallista keskiarvoa paremmalla tasolla, kun mittareina käytetään vuoden 2017 pienituloisuusastetta, toimeentulotuen pitkäaikaista saamista ja ahtaasti asumista.

	Siuntio	koko maa
Lasten pienituloisuusaste *	5,4%	11,8%
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavat lapsiperheet	0,7%	3,3%
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat kaikista lapsiasuntokunnista	25%	29,8%

* Indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaitten henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista henkilöistä. Pienituloisuuden rajana käytetään 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevan ekvivalentin rahatulon (uudistetulla OECD-skaalalla laskien) mediaanista kunakin vuonna.

3. LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN TILA

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuraamisesta ja edistämisestä on säädetty Sosiaalihuoltolain (1301/2014) luvussa 2 9§: *Kunnan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen ja kunnan muiden viranomaisten on yhteistyössä seurattava ja edistettävä lasten ja nuorten hyvinvointia sekä poistettava kasvuolojen epäkohtia ja ehkäistävä niiden syntymistä.*

Suomalaisten hyvinvoinnin seuraamisen merkittävimpänä tiedonkokoajana on Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (myöhemmin THL). THL kerää tietoa hyvinvoinnista ja palveluista väestökyselyillä ja tilastotiedonkeruilla sekä asiakastietojärjestelmistä ja rekistereistä. Laajana lasten hyvinvoinnin tilaa kuvaavana kokonaisuutena THL tuottaa kouluterveyskyselyä, jota on tässä hyvinvointikertomuksessa käytetty pääasiallisena tilastojen lähteenä. THL on kerännyt tietoja perusopetuksen 8. ja 9. luokkaa käyviltä vuodesta 1996 lähtien. Perusopetuksen 4. ja 5. luokkaa käyvät lapset ja heidän huoltajansa ovat olleet mukana kyselyssä vuodesta 2017 alkaen.

Kuntakohtaisissa tuloksissa ovat mukana vain Siuntiossa koulua käyvät, joten ruotsinkielistä yläkoulua sekä toisen asteen oppilaitoksia käyvien oppilaiden vastaukset eivät sisälly Siuntion tuloksiin. Kyselyssä ei kysytty oppilaan kotikuntaa, joten siuntiolaisten tuloksia ei pystytä poimimaan muissa kunnissa sijaitsevien oppilaitosten tilastoista. Tämän raportin taulukot, joissa on tuloksia myös vuosilta 2010 ja 2013, ovat olleet mukana edellisessä Siuntion kunnan laajassa hyvinvointikertomuksessa, joka julkaistiin vuonna 2016.

Kouluterveyskyselyiden tulokset sisältyvät THL:n avainindikaattoriosioon Lapset, nuoret ja perheet, jonne on määritelty Lasten hyvinvoinnin kansalliset indikaattorit. Tämän hyvinvointikertomuksen lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilasta kertovan osan rakenne noudattaa tätä kansallisten indikaattoreiden jaottelua.

3.1 Kasvuympäristön turvallisuus

Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana		2017	2019
% 4. ja 5. luokan oppilaista	Koko maa	47,1	
	Siuntio	46,4	
% 8. ja 9. luokan oppilaista	Koko maa	21,9	20,8
	Siuntio	25,8	23,2
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa		2017	2019
	% 4. ja 5. luokan oppilaista	koko maa	7,3%
	Siuntio	7,3%	9,2%
% 8. ja 9. luokan oppilaista	koko maa	5,8%	5,5%
	Siuntio	17,7%	7,1%

Kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua, kommentointia tai ahdistelua vuoden aikana		2019
% 8. ja 9. luokan oppilaista	koko maa	20,6%
	Siuntio	11,1%
% 4. ja 5. luokan oppilaista	koko maa	4,4%
	Siuntio	5,9%

Vuoden 2017 aikana siuntiolaisten suomenkielisten koululaisten toimintaympäristössä tapahtui iso muutos, kun sisäilmaongelmien vuoksi Aleksis Kiven sekä Päivärinteen koulut asetettiin käyttökieltoon ja näiden koulujen oppilaat siirtyivät samoihin väistötiloihin kuntakeskukseen. Kahden koulun toimintakulttuurien yhdistäminen on vaatinut sopeutumista sekä oppilailta että koulun henkilökunnalta. Muutostilanteessa esimerkiksi kiusaamista alkoi esiintyä aikaisempaa enemmän, jolloin koulussa ryhdyttiin panostamaan kiusaamisen kitkemiseen ja ehkäisemiseen. Tilasto osoittaa, että panostus on tuottanut tulosta ja 8. ja 9. luokkalaisten kiusaaminen on vähentynyt 2017 -> 2019. Lisäksi vuonna 2017 52,6% 4. ja 5. luokan oppilaista koki, että koulukiusaaminen on loppunut tai vähentynyt kiusaamisesta kertomisen jälkeen, kun sama luku vuonna 2019 on 76,9%.

Oppilashuollon työntekijöiden näkemyksen mukaan nykyisissä väistötiloissa tapahtuu aikaisempaa enemmän tapaturmia. Yllä olevan tilaston mukaan siuntiolaisten koululaisten tapaturmien määrä ei kuitenkaan merkittävästi poikkea valtakunnan keskiarvosta. Väliaikaiset tilaratkaisut eivät kovin hyvin tue yhteisöllisyyttä eikä tiloja koeta viihtyisiksi. Näistä syistä yhteisestä ympäristöstä huolehtiminen on vähentynyt ja välinpitämättömyys ja ilkivalta ovat lisääntyneet. Lapsilta onkin tullut toiveita viihtyisyyden lisäämiseksi sekä koulun tiloissa että kunnan alueella yleisestikin. Toiveiden perusteella koulun tiloihin on hankittu lisää penkkejä ja yläkoululaisille on yhteistyössä kunnan työpajan ja seurakunnan kanssa rakennettu oma välituntitila. Viihtyisiä kotikunta – kyselyssä toivottiin kunnan alueelle lisää puistoja ja muita viihtyisiä kokoontumis- ja oleskelualueita, joiden suunnittelua ollaan aloittamassa.

3.2 Terveys ja hyvinvointi

Fysiologisen terveyden mittareita

% 8. ja 9. luokan oppilaista		2010	2013	2017	2019
Ei syö aamupalaa joka arkipäivä	Siuntio	35,5	46,6	45,8	40,4
	Lohja	44,8	46,0	40,5	46,3
	Kirkkonummi	43,5	38,6	34,1	36,8
	Koko maa	44,5	42,8	38,1	41,4
Ei syö koululounasta päivittäin	Siuntio	50,0	50,7	37,3	68,4
	Lohja	51,0	42,9	44,9	43,7
	Kirkkonummi	43,5	39,7	31,5	37,8
	Koko maa	33,7	33,9	29,8	36,5
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1h viikossa	Siuntio	28,3	29,1	25,0	28,0
	Lohja	34,9	33,3	24,5	29,7
	Kirkkonummi	32,4	26,4	17,8	19,2
	Koko maa	34,0	31,9	23,7	28,3
Ylipaino	Siuntio	7,5	9,4	12,8	7,8
	Lohja	17,3	17,0	20,7	16,6
	Kirkkonummi	11,9	13,8	13,0	11,2
	Koko maa	15,4	16,4	16,2	16,9

Sukupuoliyhdyntäessä olleet	Siuntio	25,5	16,8	16,7	15,5
	Lohja	25,0	24,1	20,7	22,0
	Kirkkonummi	21,7	20,2	14,7	18,7
	Koko maa	22,1	22,4	18,8	19,3
Tupakoi päivittäin	Siuntio	21,1	8,9	11,5	1,0
	Lohja	14,3	15,0	8,1	7,4
	Kirkkonummi	16,9	11,2	2,7	2,4
	Koko maa	15,0	13,1	6,9	5,6
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa	Siuntio	21,0	10,2	11,5	5,0
	Lohja	15,3	13,7	10,8	12,0
	Kirkkonummi	16,0	11,1	8,8	8,8
	Koko maa	15,5	12,0	10,2	9,6

24,2% vastanneista siuntiolaisista 8. ja 9. luokkalaisista kokee vuonna 2019 terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, kun vuonna 2017 samoin koki 21%. Koko maan luvut samoin ajankohtina ovat 20,9% (2019) ja 18,8% (2017). Vuosina 2010-2016 sekä Siuntion että koko maan samoin kokevien määrä oli lähes muuttumaton 16%.

Terveystottumuksista erityisesti ruokailukäyttäytyminen 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa herättää huolta. Aamiainen jää syömättä n.40%:lla ja koululounas peräti 68%:lta siuntiolaisia 8. ja 9. luokkalaisia. Lisäksi noin puolet ilmoittaa, ettei perhe syö yhteistä ateriaa iltapäivällä tai illalla. Kouluruokailun kehittämiseksi oppilashuolto on toteuttanut kyselyn, jonka tavoitteena on osallistaa oppilaita kouluruuan suunnitteluun ja näin pyrkiä lisäämään kouluruuan maistuvuutta ja suosiota. Tupakointi ja humalahakuinen alkoholin käyttö ovat vähentyneet merkittävästi, mutta nuuskan käyttö on lisääntynyt erityisesti tyttöjen keskuudessa. Kannabiksen käyttö on koko maan tilastojen mukaan lisääntynyt, mutta siuntiolaisten 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa kokeilijoiden määrä on vuodesta 2017 vuoteen 2019 päinvastoin vähentynyt (11,5% -> 3%). Huumeiden saatavuudesta ollaan kuitenkin hyvin tietoisia.

% 8. ja 9. luokan oppilaista		2010	2013	2017	2019
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran	Siuntio	10,0	13,5	11,7	4,1
	Lohja	9,1	11,0	10,1	12,5
	Kirkkonummi	9,5	12,6	6,1	10,7
	Koko maa	8,0	8,8	7,9	8,9
Omalla paikkakunnalla helppo hankkia huumeita	Siuntio			40	47
	Lohja			41,3	52,8
	Kirkkonummi			47,4	50,3
	Koko maa			38,8	48,1

Elämänlaadun ja henkisen hyvinvoinnin mittareita

% 8. ja 9. luokan oppilaista		2010	2013	2017	2019
Ei yhtään läheistä ystävää	Siuntio	13,0	13,1	19,7	5,1
	Lohja	10,1	9,0	9,5	9,4
	Kirkkonummi	9,8	8,7	8,0	8,5
	Koko maa	9,1	8,4	8,5	9,1

Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa	Siuntio	20,0	15,5	11,7	6,1
	Lohja	12,3	7,2	9,6	6,3
	Kirkkonummi	11,8	9,1	7,7	7,0
	Koko maa	10,3	8,2	7,9	6,6
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus	Siuntio		13,6	27,1	14,1
	Lohja		10,9	12,1	12,7
	Kirkkonummi		9,1	11,3	13,9
	Koko maa		11,3	12,2	12,9

Yksinäisyyden ja ahdistuneisuuden kokemukset ovat tilaston mukaan vähentyneen vuodesta 2017. Sekä tilastot että nuorten kanssa työskentelevät kertovat, että 2010-luvun aikana nuorten yhteys vanhempiin on parantunut. Yhä useampi nuori kokee, että pystyy keskustelemaan vanhempiensa kanssa avoimesti lähes kaikesta. Tämä näyttää tilastojen valossa olevan valtakunnallinen trendi. Oppilashuollon näkemys on, että vanhemmat ovat nykyisin mukana lasten ja nuorten elämässä enemmän esimerkiksi sosiaalisen median avulla.

Riippuvuuksien osalta vuoden 2019 kyselyssä haluttiin selvittää nettikäyttäytymistä. Tämän tilaston valossa erityisesti 4. ja 5. luokkalaisten tyttöjen riippuvuus netistä on kehittymässä huolestuttavaan suuntaan.

% 8. ja 9. luokkalaisista	pojat	tytöt	yht.
Yrittänyt usein viettää vähemmän aikaa netissä, mutta ei ole onnistunut			22,4
Kokenut usein, että pitäisi viettää aikaa muutoin kuin netissä, %			27,8
Huomannut usein olevansa netissä vaikka ei ole huvittanut, %			29,9
Tuntenut olonsa usein hermostuneeksi, kun ei ole päässyt nettiin, %			18,4
Ei ole usein syönyt tai nukkunut netin takia, %			7,1
% 4. ja 5. luokkalaisista			
Yrittänyt usein viettää vähemmän aikaa netissä, mutta ei ole onnistunut, %	27,4	45,8	35,8
Kokenut usein, että pitäisi viettää aikaa muutoin kuin netissä, %	29,2	34,7	32
Huomannut usein olevansa netissä vaikka ei ole huvittanut, %	9,6	31	19,7
Tuntenut olonsa usein hermostuneeksi, kun ei ole päässyt nettiin, %	9,6	20,8	15,5
Ei ole usein syönyt tai nukkunut netin takia, %	2,8	4,2	3,4

3.3 Koulu ja oppiminen

% 8. ja 9. luokkalaisista kokee, että		2010	2013	2017	2019
Opettajat eivät rohkaise mielipiteen ilmaisuun oppitunneilla	Siuntio	39,4	57,4	25,8	34,3
	Lohja	48,7	36,1	28,4	32,9
	Kirkkonummi	42,6	33,7	22,7	29,2
	Koko maa	43,1	37,6	27,7	27,7
Opettajat eivät ole kiinnostuneita oppilaan kuulumisista	Siuntio	52,7	62,6	67,2	55,1
	Lohja	65,4	56,6	40,6	41,6
	Kirkkonummi	59,4	45,9	42,3	45,0
	Koko maa	62,2	56,4	43,9	41,7

Pitää koulunkäynnistä		2017	2019
% 4. ja 5. luokan oppilaista	Koko maa	82,4	77,9
	Siuntio	81,5	69,9
% 8. ja 9. luokan oppilaista	Koko maa	59,8	60
	Siuntio	54,8	55,1
Kokee kouluintoa / kouluinnostusta			
% 4. ja 5. luokan oppilaista	Koko maa	40,3	35,3
	Siuntio	40,1	26,2
% 8. ja 9. luokan oppilaista	Koko maa	28,4	
	Siuntio	25	

Oppilashuollon työntekijät ovat huolestuneita varsinkin nuorempien koululaisten koulumotivaation heikkenemisestä. Nyky-yhteiskunnan tieto- ja kokemustulvan vuoksi koulun aloitusta ei koeta enää niin jännittävänä ja lapsen elämää mullistavana kuin aikaisemmin ja koulun on yhä vaikeampi kilpailla tiedon ja taitojen jakajana muiden informaatiokanavien kanssa. Lapsissa on jo havaittavissa yksilöllisyyden korostuminen ja uusiutuneista opetusmenetelmistä huolimatta ryhmämuotoiseen opetukseen ja velvollisuuksiin sopeutuminen tuottaa 2010-luvun lapsille enenevässä määrin hankaluuksia.

Koulu ja luokka yhteisöllisenä kokemuksena on 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa vähentymässä. Tilastot osoittavat, että trendi on valtakunnallinen, mutta Siuntiossa vuosien 2017 ja 2019 välillä on merkittävä ero.

Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä		2017	2019
% 8. ja 9. luokan oppilaista	Koko maa	9,3	11,7
	Siuntio	10,9	21,6

3.4 Perhe, vapaa-aika ja osallisuus

Siuntiossa 8. ja 9. luokan oppilaista 99% ja 4. ja 5. luokan oppilaista 89% harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa. Suosituimpia harrastuksia v.2019 kyselyn mukaan 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa ovat:

mobiilipelaaminen	47% lähes päivittäin, 77% vähintään kuukausittain
viikoittain tapahtuva liikunta	60% ohjattu, 82% omatoiminen
lemmikkieläimen hoitaminen	42% lähes päivittäin
kuvataide tai valokuvaaminen	40% kuukausittain

53.1% 8. ja 9. luokkalaisista kokee tietävänsä harrastusmahdollisuuksista, mutta vain 16,2% on sitä mieltä, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille. Erityisesti tyttöjen mielestä nuorille ei ole riittävästi oleskelutiloja (63,5%). Pojista 38,3% kokee samoin.

Vuoden 2017 kyselyn mukaan 63,4% 4. ja 5. luokkalaisista kokee, että perheellä on riittävästi yhteistä aikaa. 90% vastanneista koki olevansa tärkeä osa perhettä ja 83,2% tärkeä osa sukua. Ystäväporukassa itsensä tärkeäksi koki 67,8%. Lähes 100% sekä tytöistä että pojista omaa vähintään yhden hyvän kaverin ja 83,8% ilmoitti tapaavansa kavereita koulun jälkeen vähintään kerran viikossa.

3.5 Yhteiskunnan tarjoama tuki ja suojele

vuonna 2019	% 4. ja 5. luokkalaisista	% 8. ja 9. luokkalaisista
Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista	40,7	39,8
Terveystarkastus toteutuu lapsella / nuorella laadukkaasti	41,2	66,0
Terveystarkastuksessa puhutaan lapselle / nuorelle tärkeistä asioista	60,9	84,9
Terveystarkastuksessa lapsen / nuoren mielipidettä kuunnellaan	75,7	94,3
Terveystarkastuksessa puhutaan lapsen / nuoren kotiasioista	58,6	86,8
Terveystarkastuksessa lapsi / nuori uskallaa kertoa asioistaan rehellisesti	74,3	77,4

Tilaston mukaan varsinkin 8. ja 9. luokkalaiset kokevat, että terveystarkastuksissa puhutaan heille tärkeistä asioista ja heitä kuunnellaan. Muuten kuin terveystarkastuksessa kouluterveydenhoitajalla käynnit ovat lisääntyneet 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa merkittävästi; vuonna 2017 13,3% kävi kouluterveydenhoitajalla muuten kuin terveystarkastuksessa, kun sama luku vuonna 2019 on 30,3%. 14,3% vastanneista ilmoitti, ettei ollut päässyt lukuvuoden aikana kouluterveydenhoitajan vastaanotolle yrittämisestä huolimatta.

Oppilashuollon ja yleisesti terveyden- ja sosiaalihuollon tukitoimiin turvautumiseen suhtaudutaan nykyisin positiivisemmin ja suvaitsevammin kuin aikaisemmin. Siksi palveluihin myös hakeudutaan enemmän ja aikaisemmin, mikä vastaa hyvin vuonna 2014 muuttuneen sosiaalihuoltolain (1301/2014) tavoitetta lasten ja perheiden varhaisemmasta ja vapaaehtoisesta tukemisesta. Lainmuutoksella osa lastensuojelulaissa olleista palveluista siirtyi osaksi peruspalveluita, mikä muutti toiminnan painopistettä erityispalveluista yleispalveluihin. Siuntion osalta alla olevat tilastot vahvistavat sosiaalipalveluissa vapaaehtoisten palveluiden käytön lisääntymistä, kun samalla aikavälillä vastaavasti lastensuojeluilmoitukset ja yhteydenotot tuen tarpeen arvioimiseksi ovat vähentyneet.

Perheitä sosiaalihuoltolain mukaisessa perhetyössä, kunnan kustantamat palvelut	2016	2017	2018
Inkoo	7	18	20
Kirkkonummi	96	72	125
Lohja	35	17	42
Siuntio	10	12	27
Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä			
Inkoo	148	175	212
Kirkkonummi	1015	1012	1164
Lohja	1165	1460	1667
Siuntio	227	205	182
Yhteydenotot sosiaalihuoltoon lapsen tuen tarpeen arvioimiseksi, Siuntio	26	28	21

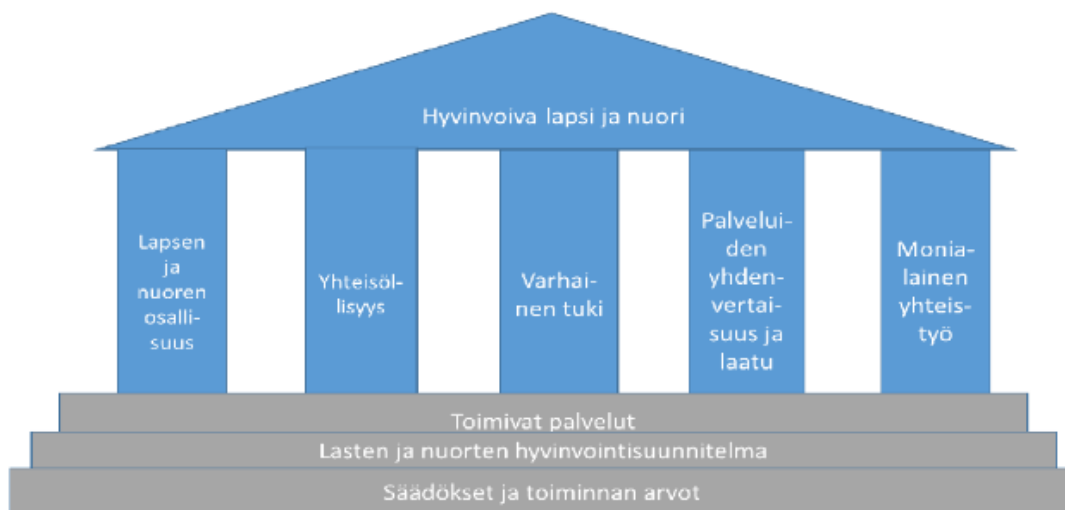
4. LASTEN JA NUORTEN PALVELUT JA RESURSSIT SIUNTIOSSA

Lastensuojelulain (417/2007) 1 luvun 2§:n mukaan *Lapsen vanhemmilla ja muilla huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen hyvinvoinnista. Lapsen vanhemman ja muun huoltajan tulee turvata lapselle tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi siten kuin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (361/1983) säädetään.*

Lasten ja perheiden kanssa toimivien viranomaisten on tuettava vanhempia ja huoltajia heidän kasvatustehtävässään ja pyrittävä tarjoamaan perheelle tarpeellista apua riittävän varhain sekä ohjattava lapsi ja perhe tarvittaessa lastensuojelun piiriin.

Lastensuojelun on tuettava vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa järjestämällä tarvittavia palveluja ja tukitoimia.

Visio: Hyvinvoiva lapsi ja nuori

Henkilöstöresurssit Siuntiossa palveluittain

	htv
Sosiaalitoimi, lasten ja perheiden palvelut ja lastensuojelu *	
sosiaalipalvelupäällikkö	1
johtava sosiaalityöntekijä	1
sosiaalityöntekijä	4
sosiaalihoaja	3
erityissosiaalihoaja (lastenvalvojan tehtävät)	1
perhetyöyksikön työntekijä	3
Neuvola ja kouluterveydenhuolto	
terveydenhoitaja	3,75
Varhaiskasvatus	
varhaiskasvatuspäällikkö	1
varhaiskasvatuksen palvelualuevastaava	2
varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1
lastentarhanopettaja	16,91
lastenhoitaja	30,26
perhepäivähoitaja	4
Esi- ja perusopetus	
rehtori	2
lehtori	14,08
luokanopettaja	22,96
erityisopettaja	4
erityisluokanopettaja	7
tuntiopettaja	8,1
oppilaanohjaaja	1
Kasvatuksen ja opetuksen avustajat	19,61
Oppilashuolto	
kuraattori	1
psykologi	1
Nuorisopalvelut	4
Kirjasto	3

*sisältää myös aikuissosiaalityön ja vammaispalvelut, yhteiset resurssit Inkoon kanssa

4.1 Sosiaalitoimen palvelut

Vuoden 2018 alusta Inkoon ja Siuntion kunta solmivat yhteistoimintasopimuksen, koskien sosiaalihuollon järjestämistä siten, että Inkoon sosiaalitoimiston sosiaalipalvelut toimivat Siuntion kunnan perusturvalautakunnan alaisuudessa. Inkoon kunnan sosiaalitoimiston viisi henkilöstövakanssia siirtyi sopimuksen mukaisesti Siuntion kunnan perusturvalautakunnan alaisuuteen. Tällä järjestelyllä pyrittiin luomaan vahvempi organisaatio sekä turvaamaan osaava ja pysyvä henkilöstö sekä kaksikieliset lähipalvelut. Pidemmällä aikavälillä järjestelyllä voi olla myönteisiä taloudellisia vaikutuksia, kun toiminnan tehokkuutta ja resurssien käyttöä kehitetään. Kuntalaisille tarjotaan edelleen sosiaalipalveluita paikallisesti molemmissa kunnissa. Kaikki alueen palvelut ovat kaikkien asukkaiden käytettävissä, asuinpaikasta riippumatta. Sosiaalipalveluilla on kaksi toimistoa, yksi Inkoossa ja yksi Siuntiossa.

4.1.1 Lasten ja perheiden palvelut

Lasten ja perheiden palveluihin kuuluvat sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaiset palvelut, kuten perhetyö, tukihenkilötoiminta, perheneuvonta ja lapsiperheiden kotipalvelu sekä lastensuojelutyö ja lastenvalvojan tehtävät. Siuntiossa on vuodesta 2016 toiminut perhetyön oma yksikkö, jossa nykyään työskentelee kolme työntekijää. Tämän lisäksi on käytetty ostopalveluita, koska perheiden kotihoitoavun tarve on lisääntynyt.

Perhetyö on kuntouttavaa auttamis- ja muutostyötä. Kokonaisvaltaisen, suunnitelmallisen ja pitkäjänteisen perhetyön tarkoituksena on perheen voimavarojen vahvistaminen ja vuorovaikutuksen parantaminen, kun perheen omat voimavarat eivät tunnu riittävän arjessa selviytymisessä. Perhetyön avulla tuetaan erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten ja heidän perheidensä terveyttä ja kehitystä.

Erytistä tukea tarvitsevalle lapselle tai perheelle voidaan järjestää **tukihenkilö- tai perhe**. Tukihenkilön- tai perheen avulla tavoitteena on turvata lapsen terveyttä ja kehitystä, mikäli jollakin perheenjäsenellä on pitkäaikainen sairaus, vamma tai perheessä on muu vaikea tilanne.

Lapsiperheiden kotipalvelun tavoitteena on tukea perhettä arjessa selviytymisessä. Kotipalvelua annetaan sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- ja elämäntilanteen perusteella.

Perheneuvolapalvelut Siuntio ostaa Hyvinvointipalvelut Arjessa Oy:ltä. Perheneuvolapalveluiden käyttö on lisääntymässä ja avun piiriin osataan hakeutua varhaisemmassa vaiheessa. Tämä kehitys on myönteistä ja sosiaalihuoltolain hengen mukaista varhaiseen tukeen painottuvaa toimintaa.

Perheoikeudelliset palvelut tarjotaan kuntien välisellä sopimuksella Raaseporin kaupungin tuottamina. Perheoikeudellisia palveluja ovat lapsen isyyden tunnustaminen ja selvittäminen, huoltoon, asumiseen ja tapaamiseen liittyvät neuvottelut ja sopimusten vahvistamiset, lapsen elatussopimusneuvottelut ja sopimusten vahvistamiset, lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 16 §:n mukaisten selvitysten tekeminen tuomioistuimille sekä avioliittolain mukaisten elatussopimusten vahvistaminen puolisoitten välillä.

4.1.2 Lastensuojelu

Lastensuojelun järjestäminen ja kehittäminen (lastensuojelulaki luku 3 11 §):

Kunnan on huolehdittava siitä, että ehkäisevä lastensuojelu sekä lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaiseksi kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua on järjestettävä tarvittavassa laajuudessa niinä vuorokauden aikoina, joina sitä tarvitaan.

Kun sosiaalihuollon työntekijä on saanut tiedon sosiaalihuollon tarpeessa olevasta henkilöstä, tulee välittömästi arvioida kiireellisen avun tarve. Henkilöllä on oikeus saada **palvelutarpeen arviointi**, ellei sen tekeminen ole tarpeetonta esimerkiksi palvelun tilapäisyyden vuoksi. Vuosina 2016-2019 kaikki lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit on Siuntiossa aloitettu lakisääteisen 7 arkipäivän kuluessa ja ne ovat valmistuneet lakisääteisen 3 kk:n kuluessa.

Lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun palveluihin kuuluvat: asiakassuunnitelman laatiminen, avohuollon tukitoimet, lapsen kiireellinen sijoitus, huostaanotto sekä sijaishuollon järjestäminen ja jälkihuolto.

Valtaosa lapsi- ja perhekohtaisesta lastensuojelusta toteutuu lapsen ja perheen elämäntilanteen paranemiseen ja kuntoutumiseen tähtäävillä **avohuollon tukitoimilla**. Tukitoimia suunnitellaan ja niistä sovitaan mahdollisimman pitkälle lapsen ja perheen kanssa yhdessä ja ne perustuvat kirjalliseen asiakassuunnitelmaan.

Esimerkiksi terveydenhuollon, varhaiskasvatuksen tai oppilashuollon tukipalveluita voidaan järjestää lapselle myös lastensuojelun avohuollon tukitoimina. Tällöin työskentelylle on lapsen **asiakassuunnitelman** mukaisesti määritelty erityiset tavoitteet, joihin esimerkiksi päivähoidossa olevan lapsen ja perheen kanssa pyritään.

Näiden tukitoimien lisäksi on sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen järjestettävä erityisiä avohuollon tukitoimia, joista merkittävimpiä ovat **tehostettu perhetyö ja perhekuntoutus**. Myös lapsen ja perheen taloudellinen tukeminen sekä asumisen puutteiden korjaaminen ovat avohuollon tukitoimia. Tukitoimet räätälöidään yksittäisen lapsen tai asiakasryhmän tarpeisiin.

Jos avohuollon tukitoimin ei kyetä riittävästi auttamaan lasta, on hänellä oikeus **huostaanottoon ja sijaishuoltoon**. Huostaanottoon tulee ryhtyä, kun laissa sille asetetut edellytykset toteutuvat (lastensuojelulaki 40 §). Sijaishuollolla tarkoitetaan lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella joko perheessä tai laitoksessa. Sijoitus voi tapahtua myös lapsen sukulaisperheeseen.

Lapsen sijaishuolto ei yleensä ole tarkoitettu pysyväksi. Viranomaisilla on velvollisuus tukea lapsen biologisia vanhempia niin, että he kykenisivät itse huolehtimaan lapsestaan. Kodin olosuhteiden ja vanhempien toiminnan pysyvää kuntoutumista varten vanhemmille laaditaan yleensä oma asiakassuunnitelma. Huostaanottoa on kuitenkin jatkettava niin kauan, kuin sen edellytykset ovat olemassa ja se on lapsen edun mukaista. Mikäli huoltajan elämäntilanteessa ei kohtuullisessa ajassa tapahdu lapsen edun mukaisia muutoksia, tulee lapsen olosuhteet sijaishuollossa pyrkiä vakiinnuttamaan.

Sijoituksen päättymisen jälkeen lapsi tai nuori saattaa olla pitkään erityisen tuen tarpeessa ja tätä tukea tarjotaan **jälkihuoltana**. Jälkihuollon tarkoituksena on helpottaa lapsen tai nuoren kotiutumista tai itsenäistymistä. Jälkihuollon on velvollinen järjestämään se kunta, joka on ollut vastuussa sijaishuollon järjestämisestä. Sosiaalityöntekijä voi tehdä yhdessä nuoren kanssa suunnitelman, johon kirjataan jälkihuollon päättymisen jälkeen nuoren käytettävissä olevat palvelut ja tukitoimet. Suunnitelma tukee nuoren itsenäistymistä ja vahvistaa tehdyn työn jatkuvuuden muiden palveluiden parissa.

Vuoden 2019 alusta alkaen Espoo on tuottanut lakisääteisen sosiaali- ja kriisipäivystyksen palvelut kaikkiin Länsi-Uudenmaan kuntiin. Samalla Espoon sosiaali- ja kriisipäivystyksen nimi muuttui Länsi-Uudenmaan sosiaali- ja kriisipäivystykseksi. Järjestely turvaa esimerkiksi sijaishuollon toteutumisen kuntien oman toiminnan aukiolojen ulkopuolella. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen tehtäviin kuuluvat tilanteet, jotka vaativat välittömiä sosiaaliviranomaisen toimenpiteitä.

4.2 Neuvola ja kouluterveydenhuolto

Neuvolapalvelut sisältävät perhesuunnittelu- ja ehkäisy-, äitiys-, lasten- ja kouluterveydenhuollon. Aikuiset ja nuoret voivat saada **perhesuunnittelu- ja ehkäisyneuvontaa** sekä muita seksuaali- ja lisääntymisterveyden palveluita. Ehkäisy- ja seksuaalneuvontaa tarjotaan ehkäisyneuvolassa ja kouluterveydenhuollossa. Perhesuunnittelu- ja ehkäisyneuvolan palveluihin kuuluvat ehkäisyneuvonnan lisäksi esimerkiksi lapsettomuuteen liittyvä neuvonta ja sukupuolitautilien ennaltaehkäisy. Kunta tarjoaa ehkäisytablettien 3kk:n aloituspakkauksen tai ensimmäisen kierukan synnyttäneille äideille ja ehkäisyneuvonnassa ensimmäistä kertaa käyville. Alle 25-vuotiailla siuntiolaisilla on mahdollisuus saada ilmainen ehkäisy.

Raskaana olevat naiset ja lasta odottavat perheet ovat oikeutettuja kunnan **äitiysneuvola** palveluihin. Äitiyshuollon ensisijainen tehtävä on seurata raskauden kulkua ja tukea tulevia vanhempia kohti vanhemmuutta. Päämääränä on ehkäistä raskaudenaikaisia riskitekijöitä. Perhevalmennuskursseja järjestetään tarpeen mukaan, ennen kaikkea ensimmäistä lastaan odottaville perheille.

Lastenneuvolassa seurataan lapsen kasvua ja psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista kehitystä. Neuvolassa tehdään terveystarkastuksia säännöllisesti. Lastenneuvola tukee myös vanhempia kasvatukseen ja vanhemmuuteen liittyvissä kysymyksissä. Lastenneuvolatoiminta kohdistuu koko perheeseen.

Kouluterveydenhuolto jatkaa lastenneuvolassa aloitettua lapsen terveydentilan pitkäaikaisseurantaa. Kaikille peruskoulun oppilaille kuuluu maksuton kouluterveydenhuolto, johon sisältyvät terveydenhoitajan ja lääkärin palvelut. Lisäksi ostopalveluina järjestetään puhe- ja toimintaterapiaa. Kouluterveydenhuollon tavoitteena on oppilaan terveen kasvun ja kehityksen seuranta ja vahvistaminen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen yhteistyössä oppilaan, huoltajien, opettajien ja oppilashuollon muun henkilöstön kanssa. Laajoihin terveystarkastuksiin sisältyy sekä terveydenhoitajan että lääkärin tarkastus ja ne toteutetaan 1., 5. ja 8. vuosiluokalla. Terveystarkastusten lisäksi terveydenhoitaja pyrkii tapaamaan jokaisen koulun oppilaan lukuvuoden aikana. Kouluterveydenhuollossa hoidetaan myös rokotuksiin, ehkäisyyn, mielenterveyteen ja päihteiden käyttöön liittyviä asioita.

Lastenneuvolan, kouluterveydenhuollon ja sosiaalitoimen yhteistyötä on kehitetty ja kehitetään edelleen perheiden hyvinvoinnin lisäämiseksi. Siuntioon rakennettavaan hyvinvointikampukseen on suunniteltu perhekeskuksen perustamista. Perhekeskusmallilla tavoitellaan eri toimijoiden tiiviimmän ja helpomman yhteistyön kautta perheiden kokonaisvaltaista tukemista mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja matalalla kynnyksellä.

4.3 Varhaiskasvatus ja esiopetus

Varhaiskasvatuspalveluihin alle kouluikäisille lapsille kuuluvat kunnalliset päiväkodit, kunnallinen perhepäivähoito, esiopetus ja sitä täydentävä varhaiskasvatus sekä **yksityisen hoidon tuki**, johon kuuluu mm. kotihoidon tuki alle 3-vuotiaille lapsille sekä osittainen ja joustava hoitoraha. Lisäksi siuntiolaisilla lapsiperheillä on mahdollisuus saada varhaiskasvatuksen **palveluseteli**, jota voi käyttää kunnassa ja kuntarajojen ulkopuolella sijaitsevilla kunnan hyväksymissä yksityisissä varhaiskasvatuksen palveluntuottajayksiköissä. Perheiden näkökulmasta palveluseteli lisää kuntalaisten valinnanvapautta kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen välillä.

Siuntion kunnan varhaiskasvatuspalveluja tarjotaan sekä suomen- että ruotsinkielisenä. **Kunnalliset päiväkodit** ovat Jukolan päiväkotit, Pikku-Lotta ja Daghemmet Lilla-Alexis. **Perhepäivähoito** on kodinomainen vaihtoehto päivähoitoa tarvitsevalle lapselle. Perhepäivähoitaja on kunnan työntekijä, joka hoitaa lapsia omassa kodissaan.

Esiopetus on osa varhaiskasvatusta. Maksutonta esiopetusta järjestetään 20 tuntia viikossa. Siuntion kunnassa esiopetus järjestetään perusopetuksen koulujen yhteydessä sekä suomen- että ruotsinkielisenä. Esiopetuksen toteuttamisessa noudatetaan Siuntion kunnan esiopetussuunnitelmaa.

Siuntiossa järjestettävä varhaiskasvatus ja siihen sisältyvä esiopetus muodostavat jatkumon perusopetuksen 1 – 2 luokkien kanssa. Uuden varhaiskasvatuslain 1.9.2018 myötä varhaiskasvatus on entistä vahvemmin osa suomalaista kasvatus- ja koulutusjärjestelmää.

4.4 Perusopetus

4.4.1. Koulut

Siuntion kunta järjestää perusopetuspalvelut suomenkielellä vuosiluokille 1-9 Aleksis Kiven koulussa ja ruotsinkielellä vuosiluokille 1-6 Sjundeå svenska skolassa. Ruotsinkielisen perusopetuksen vuosiluokkien 7-9 oppilaille osoitetaan Siuntion kunnan oppilaaksiottoperiaatteiden mukaisesti lähikoulu joko Lohjan kaupungin ylläpitämästä Källhagens skolasta tai Kirkkonummen kunnan ylläpitämästä Winellska skolasta.

Koulujen toiminta sekä opetukseen liittyvät tukipalvelut kuvataan tarkemmin perusopetuksen opetussuunnitelmassa ja koulun lukuvuosittaisessa toimintasuunnitelmassa.

4.4.2 Iltapäivätoiminta

Koululaisten iltapäivätoiminnassa lapsille järjestetään ohjattua toimintaa sekä tarjotaan mahdollisuus leikkiin ja yhdessäoloon. Iltapäivätoimintaa tarjotaan 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä kaikille erityisen tuen piirissä oleville oppilaille. Iltapäivätoimintaa järjestetään suomen- ja ruotsinkielisenä Aleksis Kiven koulussa koulupäivän jälkeen klo 12.00-17.00 peruskoulujen lukuvuoden työaikoja noudattaen. Iltapäivätoimintaan osallistuville lapsille tarjotaan välipala. Kunnan iltapäivätoiminnan lisäksi Siuntiossa toimii kaksi yksityistä iltapäivätoimijaa. Iltapäivätoiminta on maksullista.

4.4.3 Koulujen kerhotoiminta

Koulujen kerhotoiminta on koulupäivinä järjestettävää oppituntien ulkopuolista harrastustoimintaa, joka on oppilaalle vapaaehtoista ja maksutonta. Kerhotoiminnan tehtävänä on lasten ja nuorten monipuolisen kasvun ja kehityksen tukeminen sekä oppilaiden osallisuuden lisääminen.

Kerhojen ohjaajina toimivat pääsääntöisesti koulun työntekijät. Kerhoja voivat ohjata myös kunnan muiden yksiköiden työntekijät tai muut kerhon ohjaamisen ammattitaidon omaavat henkilöt. Kerho-ohjaaja voi tulla koulun kerhotoimintaan esimerkiksi urheiluseuroista tai kulttuurijärjestöistä. Koulujen kerhotoimintaa kehitetään siten, että mahdollisimman moni Siuntiossa perusopetusta saava lapsi voisi osallistua kerhotoimintaan. Kerhojen sisältöjä suunniteltaessa huomioidaan erityisesti ne oppilaat, joilla on rajatut mahdollisuudet harrastaa säännöllisesti.

4.5 Esi- ja perusopetuksen tukipalvelut

4.5.1 Oppilashuolto

Oppilashuolto tukee lasten oppimista ja hyvinvointia koulun arjessa sekä edistää kodin ja koulun yhteistyötä. Oppilashuolto kuuluu kaikille esi- ja perusopetuksen oppilaille. Oppilashuoltotyötä ohjaa oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) sekä esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat.

Oppilashuollon tavoitteena on hyvinvoivat lapset ja nuoret Siuntiossa. Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä, ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Oppilashuollon tavoitteena on oppimisen esteiden, oppimisvaikeuksien sekä koulunkäyntiin liittyvien muiden ongelmien ehkäiseminen, tunnistaminen, lieventäminen ja poistaminen mahdollisimman varhain. Oppilashuoltotoimintaa järjestetään Siuntion kunnan kouluissa uuden oppilashuoltolain periaatteiden mukaisesti yhteisöllisenä ja yksilöllisenä oppilashuoltona sekä oppimisen pedagogisena tukena.

Oppilashuoltoa toteutetaan sivistysosaston sekä perusturvaosaston monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Sivistysosasto vastaa esiopetuksen ja perusopetuksen kuraattori- ja psykologipalveluista sekä oppimiseen liittyvistä erityisen tuen palveluista. Perusturva vastaa kouluterveydenhuolto- ja neuvolapalveluista. Toisen asteen lukio- ja ammatillisen koulutuksen opiskelijahuolto määrittellään koulutuskuntayhtymien tai niiden omistajakuntien kesken tehtävissä sopimuksissa. Sivistysosasto vastaa näistä koituvista kustannuksista.

4.5.2 Kuljetus

Kunta järjestää peruskoulun oppilaille maksuttoman kuljetuksen tietyin perustein. Myös esiopetuksessa olevat lapset ovat oikeutettuja kunnan järjestämään kuljetukseen. Lasten määrän väheneminen ja

asutuksen keskittyminen kuntakeskukseen ovat viime vuosina vähentäneet kuljetuksen tarvetta, mutta edelleen yli 50% perusopetuksen oppilaista kuuluu kuljetuksen piiriin.

	2016	2017	2018	2019
Muualle kuin kuntakeskukseen	94	89	90	88
Kuntakeskukseen	452	444	423	371
yhteensä	546	533	513	459

4.5.3 Ruokailu

Siuntion kunta hankkii varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ateriapalvelut yksityiseltä palveluntuottajalta. Lapset ja nuoret pääsevät vaikuttamaan ruokalistoihin asiakastoimikunnissa ja asiakastyytyväisyyskyselyiden kautta. Palautetta voi lisäksi antaa sähköpostitse.

4.6 Toisen asteen koulutus

Toisen asteen opintonsa siuntiolaiset nuoret suorittavat yleensä joko Lohjan tai Kirkkonummen lukioissa tai ammatillisissa oppilaitoksissa. Osa peruskoulunsa päättäneistä nuorista jatkaa opintojaan pääkaupunkiseudun oppilaitoksissa. Siuntio on osallisena Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Luksiassa, joka tuottaa toisen asteen ammatillisia koulutuspalveluja mm. Lohjalla ja Kirkkonummella. Siuntio on myös yksi ruotsinkielisen Västra Nylands folkhögskolan omistajakunnista. Raaseporissa sijaitseva kansanopisto tarjoaa mm. perusopetuksen suorittaneille siuntiolaisille mahdollisuuden korottaa päättötodistuksen arvosanoja kymppiluokalla.

4.7 Vapaa-ajan palvelut

4.7.1 Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut järjestää toimintaa 11 – 29 –vuotiaille siuntiolaisille. Siuntion kunta tarjoaa nuorille avointa tilatoimintaa Walkers-konseptin mukaisesti. Toiminnassa on mukana vapaaehtoisia aikuisia, jotka koulutetaan Walkers-vapaaehtoistyöhön. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Toiminta perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Siuntion nuorisopalvelut tekee aktiivista yhteistyötä mm. koulun, oppilashuollon, sosiaalipalveluiden ja kolmannen sektorin kanssa sekä ryhmämuotoisen toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa, että yksittäisten nuorten ohjauksessa ja tukemisessa. Nuorisopalveluiden toimintamuotoja ovat nuorisotilatoiminta, MiniWalkers 5. ja 6.-luokkalaisille, VälkäWalkers-välituntitoiminta, yläkoululaisten ryhmätyöt, erilaiset tapahtumat ja tempaukset sekä etsivä nuorisotyö. Nuorisopalvelut vastaa myös nuorisovaltuuston toiminnasta ja koordinoi sen käytännön toimintaa.

Nuorisopalveluihin kuuluu myös Työpaja Virta, joka tuottaa kuntouttavaa työtoimintaa sekä nuorille että aikuisille. 16-29-vuotiaille nuorille on tarjolla oma ryhmä ja / tai he voivat osallistua toimintaan aikuisten ryhmissä. Työpajan asiakkaat ovat toteuttaneet useita kunnan viihtyisyyttä lisääviä projekteja yhteistyössä koulujen, kirjaston, seurakuntien ja yhdistysten kanssa.

4.7.2 Kirjasto

Siuntion kirjasto toimii aktiivisessa yhteistyössä eri ikäryhmien palveluita tuottavien tahojen kanssa. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa kehitetään monilukutaitoa ja opetellaan kirjaston aktiivista ja monipuolista käyttöä. Jokaiselle siuntiolaiselle ekaluokkalaiselle annetaan koulun alkaessa kirjastokortti.

Nuorten digiavaimet - hankkeella tavoitellaan erityisesti yläkouluikäisiä nuoria. Toiminnan teemoja ovat esimerkiksi kriittinen tiedonhankinta ja somekäyttäytymien.

4.7.3 Taiteen perusopetus

Taiteen perusopetus on tavoitteellista ja etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta, joka samalla antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Siuntion kunta tarjoaa musiikin perusopetusta yhteistyössä Lohjan ja Kirkkonummen musiikkiopistojen kanssa.

4.7.4 Kolmannen sektorin palvelut

Seurat ja yhdistykset sekä suomen- ja ruotsinkielinen seurakunta tarjoavat siuntiolaisille lapsiperheille, lapsille ja nuorille monipuolista vapaa-ajan toimintaa. Kunta jakaa vuosittain avustuksia yhdistyksille niin, että myöntämisperusteissa painotetaan yhdistyksen lapsille ja nuorille järjestämää toimintaa.

5. SUUNNITELMA LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN TUKEMISEKSI

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) luku 2 10 §: Palvelujen kehittäminen kasvatuksen tukemiseksi:

Lapsille, nuorille ja lapsiperheille tarkoitettuja palveluja annettaessa ja niitä kehitettäessä on huolehdittava siitä, että näiden palvelujen avulla tuetaan vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lasten kasvatuksessa ja saadaan selville lasten, nuorten ja lapsiperheiden erityisen tuen tarve. Tarvittaessa on järjestettävä erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia ja nuoria tukevaa toimintaa. Palveluja annettaessa ja niitä kehitettäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota lasten ja nuorten tarpeisiin ja toivomuksiin.

Siuntion kunnassa laaditaan vuosittain eri palveluiden osalta tavoitteita ja kehittämissuunnitelmia lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi. Näitä suunnitelmia ovat:

- Siuntion kunnan sivistys- ja hyvinvointipalveluiden kehittämissuunnitelma
- Varhaiskasvatussuunnitelma
- Esiopetuksen opetussuunnitelma
- Perusopetuksen opetussuunnitelma
 - o Opetussuunnitelmaa täydentävät suunnitelmat ja ohjelmat
 - Opetuksen järjestäjän paikallinen kehittämissuunnitelma
 - Perusopetuksen ohjaussuunnitelma
 - Siuntion kunnan perusopetuksen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma
 - Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
 - Suunnitelma kasvatusta ja kurinpitomenettelyjen käyttämisestä
 - Koulujen järjestyssäännöt
 - Koulujen lukuvuosittaiset toimintasuunnitelmat
- Oppilashuoltosuunnitelma
- Nuorisopalveluiden toimintasuunnitelma
- Perusturvan toimintasuunnitelma
- Sosiaalipalvelujen toimintasuunnitelma
- Perhetyöyksikön toimintasuunnitelma
- Erityisavustusten avulla toteutettavat kehittämissuunnitelmat ja niihin liittyvät tavoitteet

Keskeisimmät tavoitteet lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi vuodelle 2020

Tavoite (sosiaalipalvelut)	Toimenpiteet	Toiminnan arviointi
Perhetyön ja varhaiskasvatuksen yhteistyön kehittämien	yhteiset "tsemppi-keskustelut" vanhempien kanssa	pilotti 1-5/2020 suomenkielisissä päiväkodeissa, arviointi ja mahdollinen jatkon suunnittelemisen + mallin levittäminen
Matalan kynnyksen palvelujen käytön lisääminen	perhetyöyksikön henkilökunta käy esittäytymässä päiväkodeissa, kertoo Ensi-apu palveluista	asiakasmäärän seuraaminen palvelun osalta
Asiakkaiden mielipiteiden kuulemien	palautekyselyn kehittäminen ja asiakastyytyväisyyskyselyn tekeminen 5/2020	kyselyn analyysi ja mahdolliset toimenpiteet
Tavoite (varhaiskasvatus)	Toimenpiteet	Toiminnan arviointi
Kielirikasteisen pedagogiikan kehittäminen ja vakiinnuttaminen 4-6 vuotiailla	Kunnan kielipolun laatiminen OPH: Kielikylytoiminnan laajentaminen –hankkeen toteuttaminen OPH: Kielirikasteisen opetuksen vakiinnuttaminen 2019 –hankkeen toteuttaminen	Kielipolku laadittu Toiminta arvioidaan hankkeiden loppuraporteissa
Monipuoliset sähköiset varhaiskasvatuspalvelut (eAsiointi)	Uusien sähköisten palveluiden käyttöönotto kevään 2020 aikana	Palvelut käyttöön otettu ja asiakaskysely toteutettu
Lasten yksilöllisten tarpeiden mukaisten tukitoimien kehittäminen	OPH: Varhaiskasvatuksen positiivisen diskriminaation edistäminen -hankkeen toteutus	Toiminta arvioidaan hankkeen loppuraportissa.
Lasten liikuntaa tukevan toiminnan kehittäminen	OPH: Ilo kasvaa liikkuen – hankkeen toteuttaminen sekä liikunnallisten oppimisympäristöjen kehittäminen yksiköissä	Toimintayksikköjen oppimisympäristöissä tapahtuva muutos Lapsilta ja huoltajilta saadut palautteet
Digitaalisten kuvakirjojen käyttöönotto varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	Digitaaliset kuvakirjapalvelut otettu käyttöön molemmissa kieliryhmissä	Henkilökunnan käyttökokemukset Lapsilta ja huoltajilta saadut palautteet
Yksilölliset esi- ja alkuopetuksen oppimispolut	OPH: Perusopetuksen innovaatiokokeilu –hankkeen toteuttaminen	Esi- ja alkuopetuksen yhteinen lapsen oppimissuunnitelma otettu käyttöön ja toimintaa arvioitu.

		Toiminta arvioidaan kehittämishankkeiden loppuraportissa
Tavoite (opetus)	Toimenpiteet	Toiminnan arviointi
Oppimistulosten parantaminen	Yhteis- ja samanaikaisopettajuuden kehittäminen	Agenttiopettajat suorittavat toiminnan arvioinnin lukuvuoden 2019-2020 lopussa
Esi- ja alkuopetuksen monipuoliset yhteistyömuodot	OPH: #uuttakoulua hankkeen toteuttaminen	Toiminta arvioidaan kehittämishankkeiden loppuraportissa
Kielirikasteisen opetuksen vakiinnuttaminen	Kunnan kielipolun laatiminen OPH: Kielikylytoiminnan laajentaminen –hankkeen toteuttaminen OPH: Kielirikasteisen opetuksen vakiinnuttaminen 2019 –hankkeen toteuttaminen	Kielipolku laadittu Toiminta arvioidaan hankkeiden loppuraporteissa
Tieto- ja viestintäteknologian käytön kehittäminen opetuksessa	Kasvatuksen ja opetuksen tieto- ja viestintäteknologia-suunnitelman laatiminen	Laaditun suunnitelman toteutumisen seuranta.
	TVT:n käytön lisääminen 7 – 9 lk opetuksessa Päätelaitteiden määrän tavoite 1/oppilas	Päätelaitteiden määrä / 7 – 9 lk oppilas lv 2019-2020
Kansainvälisyyden lisääminen opetuksessa	OPH: Avaimet maailmankansalaisuuteen – hankkeen toteuttaminen	Toiminta arvioidaan hankkeen loppuraportissa.
Monipuolinen kerhotoiminta	Yhteistyön kehittäminen mm. paikallisten liikuntaseurojen kanssa OPH: Koulujen kerhotoiminta 2019 – 2020 –hankkeen toteuttaminen	Toiminta arvioidaan hankkeen loppuraportissa.
Yksilölliset esi- ja alkuopetuksen oppimispolut	OPH: Perusopetuksen innovaatiokokeilu –hankkeen toteuttaminen	Esi- ja alkuopetuksen yhteinen lapsen oppimissuunnitelma otettu käyttöön ja toimintaa arvioitu. Toiminta arvioidaan kehittämishankkeiden loppuraportissa
Tavoite (oppilashuolto)	Toimenpiteet	Toiminnan arviointi / mittarit
Selkeä ja tehokas työnjako	Vuosikellon tekeminen	Vuosikellon toteutumisen arviointi 1-2 kertaa lukuvuodessa
AKK: Lakisääteisten terveystark.toteutuminen	Ohjataan ensiapu tilanteiden käsittelyä opettajille ja	Seurataan tilastoja

SSS: Koulupsykologin palveluiden turvaaminen	tapaturmien ennaltaehkäisyyn panostaminen	
Yhteisten prosessien luonti ja käyttöönotto, jotka toimivat työkaluina myös opettajille	Luodaan prosessikaaviot ja tiedotetaan opettajia	Kysely opettajille, ennen ja jälkeen prosessien käyttöönottoa
Tavoite (vapaa-aikapalvelut)	Toimenpiteet	Toiminnan arviointi
Kirjaston käytön lisääminen ja palveluiden monipuolistaminen erityisesti varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa	Kirjaston käytön lisääminen varhaiskasvatuksen ja opetuksen oppimisympäristönä ja monipuoliset kirjastopalvelut kaikenikäisille	Monilukutaidon kehittämissuunnitelma laadittu. Lapsi- ja oppilasryhmien ja muiden ryhmien toiminnan määrä kirjastossa toimintakautena 2019-2020
Nuorisopalveluiden tunnettavuuden lisääminen	Sosiaalisen median sekä nuorisopalveluiden markkinointisuunnitelman laatiminen	Suunnitelma laadittu ja toteutus aloitettu